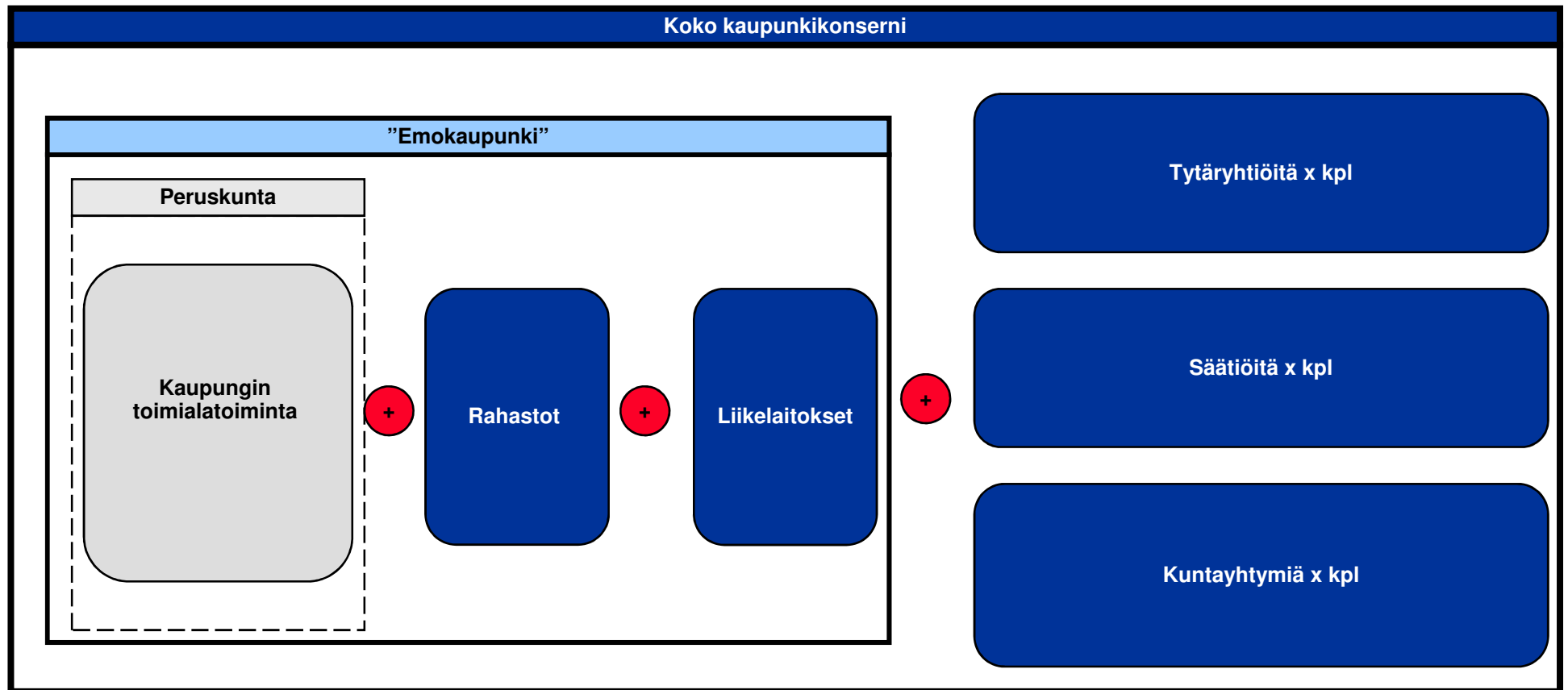

Turun kaupungin tilinpäätösanalyysi 2009

Versio : 10.5.2010

B&MANs

Suurkaupunkien konsernirakenne – B&MANs analyysi kattaa koko kaupunkikonsernin

Kuntien tilinpäätösanalyysit

- *Kuntien tilinpäätösanalyysien* tavoite on tarjota kuntalaisille, päättäjille, medialle sekä muille kuntataloudesta kiinnostuneille tahoille riippumaton ja analyttinen väline kaupunkien taloudellisen tilan seurantaan.
- Analyysi on tehty yritystaloudellisesta näkökulmasta, mutta malli on kuitenkin räätälöity kuntataloudelle soveltaen olemassa olevia yritysanalyysityökaluja. Lähestymistapa mahdollistaa kuntien taloudellisen kehityksen seuraamisen aiempaa tarkoituksenmukaisimmilla, tarkemmilla ja vertailukelpoisemmilla mittareilla.
- Seuranta on säännöllistä ja sen tarkoituksena on helpottaa kuntatalouden ja kuntien toiminnan ymmärtämistä sekä lisätä sen läpinäkyvyyttä. Näin analyysien tarkoituksena on edesauttaa myös kuntataloudesta käytävän keskustelun tason ja kiinnostuksen kohenemistä ja kannustaa myös kuntalaisten ja yksityisen sektorin aktiivisempaa osallistumista kuntataloudesta käytävään keskusteluun.
- Analyyseissä kuntien asukkaita kutsutaan **asukasomistajiksi** soveltaen kuluttajaosuuskuntien asiakasomistaja-käsitettä, sillä kunnallisella toiminnalla on monia yhtäläisyyksiä juuri kuluttajaosuuskuntien kanssa. Asukkaat sekä rahoittavat kuntien toiminnan että käyttävät niiden tarjoamia palveluita. Kuntatalouden tarkasteleminen omistajan näkökulmasta muistuttaa myös siitä, että kuntalaisten intresseissä on valvoa ja pohtia, kuinka kuntakonsernien laajoja omaisuusmassoja hallitaan ja hyödynnetään.
- Verkkosivuille www.asukasomistajat.fi päivitetään vuoden mittaan suurimpien kuntien tilinpäätösanalyysien versiot.

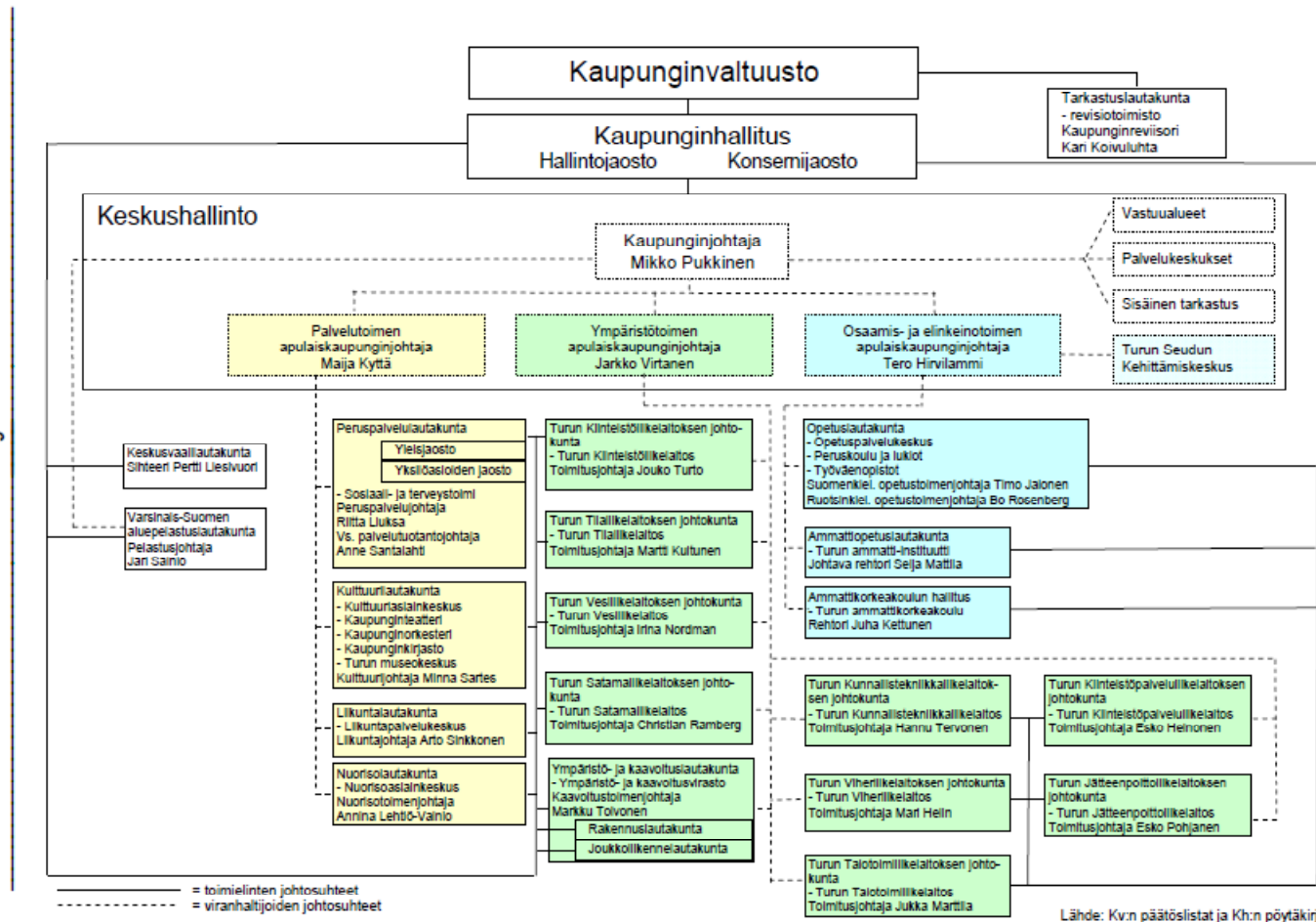
Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- **Turun kaupunki 2005-2009**
- Turun kaupunkikonserni 2009
- Turun kaupunkikonserni - yhteenveto

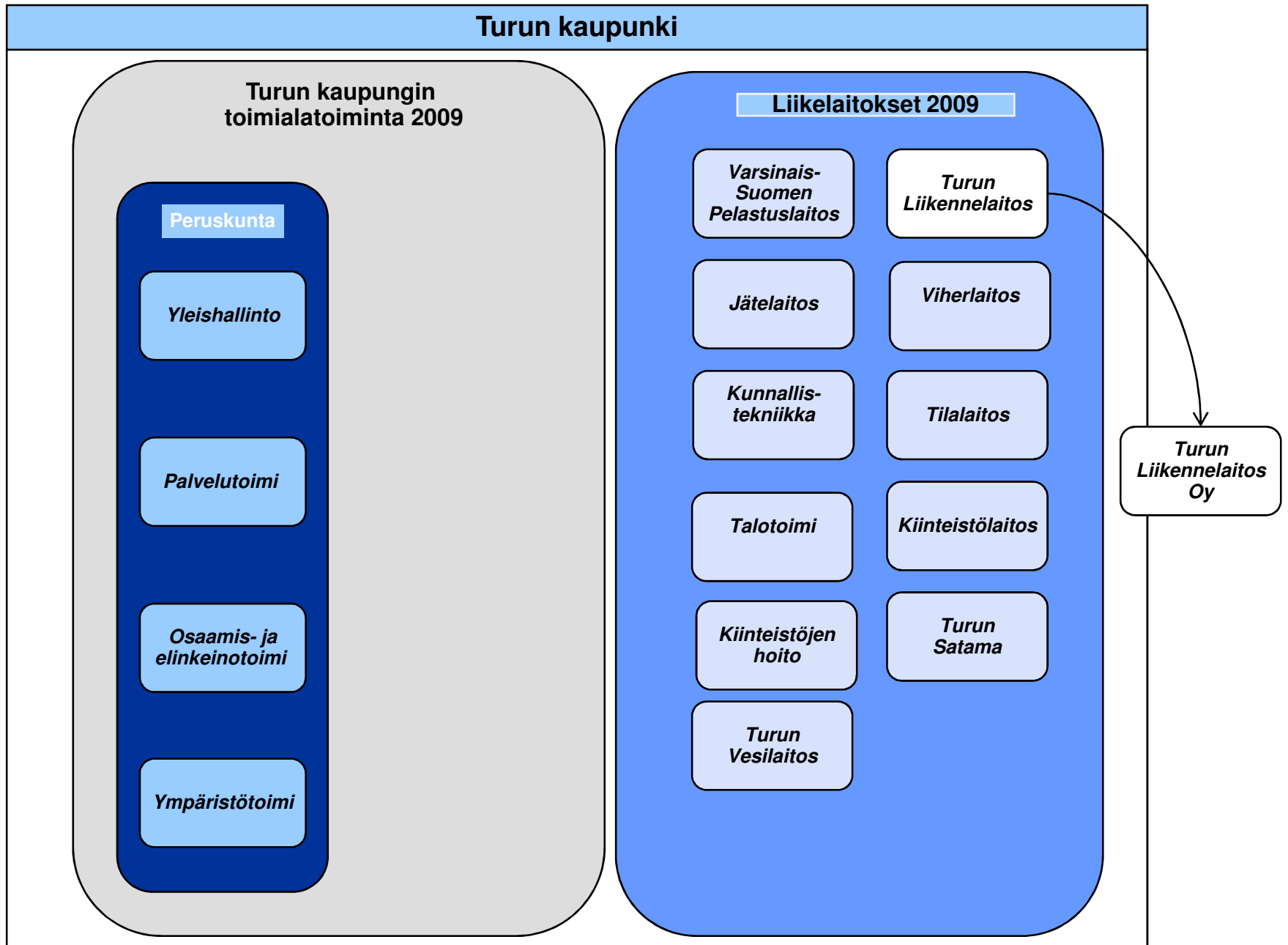
Turun kaupungin organisaatio 31.12.2009 – *tilinpäätöksestä kopioituna*

TURUN KAUPUNGIN HALLINNOLLINEN ORGANISAATIO 31.12.2009

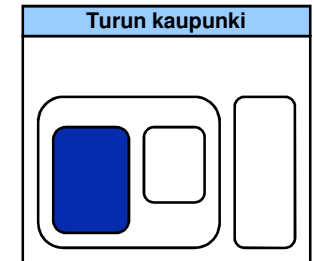
**Henkilöstö =
12 935
(HTV)**

**Henkilöstö-
kulut =
555 meur**

Koska verotulot ja muut perustoiminnan tulot eivät kattaneet peruspalveluiden menoja, teki **peruskunta 81 meur tappion **liikevoittotasolla** – pääomia peruskunnan toiminta sitoo 747 meur**

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

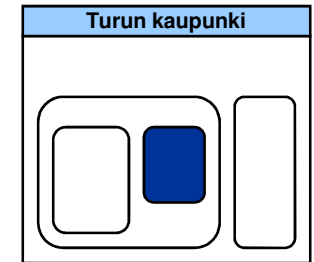
Turun kaupunki 2009	Perus kunta
Tulot	1 036 380
Menot	1 112 278
Toim.kate	-75 898
Poistot	5 352
Liikevoitto	-81 250
	-7,84 %
Rahoituskulut	-8 415
Rahoitustuotot	69 421
Verot	0
Peruspääomakorvaus	
Väh.osuus + poistokorjaus	
Nettotulos	-20 244

Mihin
sidottu

Miten
rahoitettu

Turun kaupunki 2009	Perus kunta
Sidottu toimintaan	-55 584
Sijoitukset - toimintaan	800 651
Sijoitukset - rahoitus	2 066
Sidottu pääoma	747 133
Korolliset velat	329 113
Oma pääoma	418 020

Rahastojen pääomia ei ole otettu käyttöön lainkaan – varat makaavat kaupungin kassassa (vahinkorahasto)

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

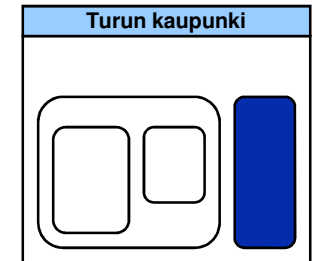
Turun kaupunki 2009	Rahastot
Tulot	0
Menot	108
Toim.kate	-108
Poistot	0
Liikevoitto	-108
Rahoituskulut	-2 961
Rahoitustuotot	9 911
Verot	0
Peruspääomakorvaus	
Väh.osuus + poistokorjaus	
Nettotulos	6 842

Mihin
sidottu

Miten
rahoitettu

Turun kaupunki 2009	Rahastot
Sidottu toimintaan	401
Sijoitukset - toimintaan	0
Sijoitukset - rahoitus	44 796
Sidottu pääoma	45 197
Korolliset velat	0
Oma pääoma	45 197

Turun kaupungilla on 10 liikelaitosta, joiden liikevaihto vuonna 2009 oli 423 meur – toiminnan kokonaisliikevoitto 59,0 meur (14,0 %).

keur

Liikelaitokset 2009	V-Suomen Alue-pl	Turun vesiliikelaitos	Turun Satama	Turun Kiinteistö	Turun Tila	Turun Jätteenpolto	Turun Kunnallistekn.	Turun Viher	Turun Talotoimi	Turun Kiint.palvelu	Yhteensä
Tulot	36 697	40 842	23 360	81 039	122 168	5 058	30 842	11 002	23 041	48 654	422 703
Menot	35 460	25 787	12 985	49 634	72 685	4 064	30 284	10 947	22 892	48 184	312 922
Toim.kate	1 237	15 055	10 375	31 405	49 483	994	558	55	149	470	109 781
Poistot	778	8 224	4 306	14 435	22 435	26	363	45	6	7	50 625
Liikevoitto	459	6 831	6 069	16 970	27 048	968	195	10	143	463	59 156
	1,25 %	16,73 %	25,98 %	20,94 %	22,14 %	19,14 %	0,63 %	0,09 %	0,62 %	0,95 %	13,99 %
Rahoituskulut	0	0	-174	-1 210	-2 116	0	0	0	0	0	-3 500
Rahoitustuotot	38	267	1 660	141	411	25	23	7	13	39	2 624
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	497	7 098	7 555	15 901	25 343	993	218	17	156	502	58 280
	1,35 %	17,38 %	32,34 %	19,62 %	20,74 %	19,63 %	0,71 %	0,15 %	0,68 %	1,03 %	13,79 %
Peruspääomakorvaus	0	-6 198	-4 813	-2 295	-13 678	-106	-116	-30	-30	-10	-27 276
Tulos	497	900	2 742	13 606	11 665	887	102	-13	126	492	31 004
	1,35 %	2,20 %	11,74 %	16,79 %	9,55 %	17,54 %	0,33 %	-0,12 %	0,55 %	1,01 %	7,33 %

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Turun kaupunki – kaupunki teki 17 meur nettotulosta ja sitoo toimintaansa yli 1 mrd eur.

keur

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupunki 2009	Perus kunta	Rahastot	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki
Tulot	1 036 380	0	422 703	299 152	1 159 931
Menot	1 112 278	108	312 922	-299 152	1 126 156
Toim.kate	-75 898	-108	109 781		33 775
Poistot	5 352	0	50 625		55 977
Liikevoitto	-81 250	-108	59 156		-22 202
	-7,84 %		13,99 %		-1,91 %
Rahoituskulut	-8 415	-2 961	-3 500	-4 329	-10 547
Rahoitustuotot	69 421	9 911	2 624	31 605	50 351
Verot	0	0	0		0
Peruspääomakorvaus			-27 276	-27 276	0
Väh.osuus + poistokorjaus					
Nettotulos	-20 244	6 842	31 004		17 602
					1,52 %

Turun kaupunki 2009	Perus kunta	Rahastot	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki
Sidottu toimintaan	-55 584	401	721 872		666 689
Sijoitukset - toimintaan	800 651	0	28 021	553 981	274 691
Sijoitukset - rahoitus	2 066	44 796	107 333	0	154 195
Sidottu pääoma	747 133	45 197	857 282		1 095 575
Korolliset velat	329 113	0	100 313	-100 313	329 113
Oma pääoma	418 020	45 197	756 969	-453 668	766 462

Turku on yhtiöittänyt energiatoimintansa – joka esim. Helsingissä on liikelaitos. Tämä leikkaa kaupungin nettotulosta vertailussa esim. Helsinkiin

Liikelaitoksiin on sidottu pääomia 857 meur

25 meur liikelaitosten nettotuloksesta on peräisin kiinteistötoiminnasta – joka esim. Helsingissä on osa peruskuntaa.

Turun kaupungin tulot

2009

Turun kaupunki sai vuonna 2009 ei-veropohjaisia tuloja 6 meur vähemmän kuin vuonna 2008

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	2004	ERO 2009/08	CAGR(5v)
<i>Myyntituotot</i>	130 448	122 777	122 259	119 518	116 641	116 668	7 671	2,84 %
<i>Maksutuotot</i>	50 697	50 143	48 049	45 498	44 173	42 365	554	3,50 %
<i>Tuet ja avustukset</i>	31 847	31 317	32 760	32 093	29 377	24 232	530	2,04 %
<i>Vuokratuotot</i>	32 346	30 043	29 200	26 171	26 545	22 708	2 303	5,07 %
<i>Muut tuotot</i>	13 600	28 804	19 169	21 819	17 749	22 395	-15 204	-6,44 %
Toimintatuotot	258 938	263 084	251 437	245 099	234 485	228 368	-4 146	2,51 %
Valmistus omaan käyttöön	32 553	35 191	34 988	40 193	37 673	29 678	-2 638	-3,59 %
<i>Satunnaiset tuotot</i>	778	0	3 930	0	0	0	778	
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	0	0	0	0	0	
Myyntivoitot/tappiot	778	0	3 930	0	0	0	778	

Verotulot olivat vuonna 2008 574 meur – *kunnallisverokertymä oli 13 meur suurempi kuin vuotta aikaisemmin* – mutta osuus yhteisöveron tuotoista saman verran pienempi

Turun kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	2004	ERO 2009/08	CAGR(5v)
<i>Kunnan tulovero</i>	497 108	483 988	459 937	434 491	407 526	404 986	13 120	5,09 %
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	44 985	58 943	52 000	38 669	36 843	38 730	-13 958	5,12 %
<i>Muut verot</i>	0	120	124	129	125	131	-120	-100,00 %
<i>Kiinteistövero</i>	32 395	30 430	28 941	28 153	26 775	25 343	1 965	4,88 %
Verot yhteensä	574 488	573 481	541 002	501 442	471 269	469 190	1 007	5,08 %
<i>Yhteisöveroveron osuus / verotuloihin</i>	7,83 %	10,28 %	9,61 %	7,71 %	7,82 %	8,25 %		
<i>1 veroäyrin tuotto</i>	27 617	26 888	25 552	24 138	22 640	22 499		4,18 %

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Valtionosuuden nettosummat kasvavat väestön ikääntyessä – *valtionosuudet kasvoivat 22,5 meur edestä (lähes 1 veroäyrin verran)*

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupunki	Asukkaita Vero %	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Ero 2009 / 2008	CAGR (5v)
		174 824 18,00 %	174 868 18,00 %	175 354 18,00 %	175 286 18,00 %	175 555 18,00 %	176 157 18,00 %		
Yleinen		6 095	6 024	7 249	6 691	6 404	7 206	802	4,58 %
Sosiaali- ja terveydenhuolto		123 368	135 153	143 986	153 477	180 431	197 850	17 419	10,00 %
Opetus- ja kulttuuritoimi		86 080	88 916	94 076	97 492	101 086	107 582	6 496	4,88 %
Harkinnanvarainen avustus		0	0	0	0	0	0	0	
Valtionosuudet brutto		215 543	230 093	245 311	257 660	287 921	312 638	24 717	7,97 %
Verotulojen tasaus		-21 488	-22 793	-16 984	-16 150	-17 282	-19 465	-2 183	-3,87 %
Valtionosuudet netto		194 055	207 300	228 327	241 510	270 639	293 173	22 534	9,05 %

Kokonaaisuudessaan tuloja kertyi vuonna 2009 kaupunkitasolla 1 159,9 meur. Tämä on 17,5 meur enemmän kuin vuonna 2008

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	2004	ERO 2009/08	CAGR(5v)
<i>Myyntituotot</i>	130 448	122 777	122 259	119 518	116 641	116 668	7 671	2,84 %
<i>Maksutuotot</i>	50 697	50 143	48 049	45 498	44 173	42 365	554	3,50 %
<i>Tuet ja avustukset</i>	31 847	31 317	32 760	32 093	29 377	24 232	530	2,04 %
<i>Vuokratuotot</i>	32 346	30 043	29 200	26 171	26 545	22 708	2 303	5,07 %
<i>Muut tuotot</i>	13 600	28 804	19 169	21 819	17 749	22 395	-15 204	-6,44 %
Toimintatuotot	258 938	263 084	251 437	245 099	234 485	228 368	-4 146	2,51 %
Valmistus omaan käyttöön	32 553	35 191	34 988	40 193	37 673	29 678	-2 638	-3,59 %
<i>Verotulot</i>	574 488	573 481	541 002	501 442	471 269	469 191	1 007	4,13 %
<i>Valtionosuudet</i>	293 174	270 638	241 510	228 204	207 300	194 055	22 536	8,60 %
Verot ja valtionosuudet	867 662	844 119	782 512	729 646	678 569	663 246	23 543	5,52 %
<i>Satunnaiset tuotot</i>	778	0	3 930	0	0	0	778	
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	0	0	0	0	0	
Myyntivoitot/tappiot	778	0	3 930	0	0	0	778	
" Liikevaihto "	1 159 931	1 142 394	1 072 867	1 014 938	950 727	921 292	17 537	5,10 %

Turun kaupungin menot

2009

B&MANs

Vuoden 2009 liikevoitto oli 22 meur tappiolla – 8 meur enemmän kuin edellisenä vuonna - trendi on positiivinen, sillä kustannusmassan kasvuvauhti on tulojen vastaavaa pienempi

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	2004	ERO 2009/08 17 537	CAGR(5v)
" Liikevaihto "	1 159 931	1 142 394	1 072 867	1 014 938	950 727	921 292		5,10 %
<i>Palkat ja palkkiot</i>	419 760	415 206	396 382	387 207	375 108	358 284	4 554	2,85 %
<i>Eläkekulut</i>	107 030	105 653	99 437	97 944	91 940	87 518	1 377	3,87 %
<i>Muut hlö sivukulut</i>	28 553	32 163	29 743	29 237	29 184	25 932	-3 610	-0,54 %
Henkilöstökulut yhteensä	555 343	553 022	525 562	514 388	496 232	471 734	2 321	2,85 %
Palvelujen ostot	386 309	363 178	341 307	316 562	301 069	275 940	23 131	6,43 %
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	67 060	67 211	63 674	65 584	64 454	59 325	-151	1,00 %
Avustukset	70 281	71 739	66 490	69 500	65 272	61 336	-1 458	1,87 %
Vuokrakulut	37 560	35 198	33 367	28 536	26 873	23 547	2 362	8,73 %
Muut toimintakulut	9 603	9 100	9 488	8 598	10 125	10 807	503	-1,31 %
Toimintamenot	1 126 156	1 099 448	1 039 888	1 003 168	964 025	902 689	26 708	3,96 %
Toimintakate	33 775	42 946	32 979	11 770	-13 298	18 603	-9 171	12,67 %
Poistot	55 977	57 436	53 324	51 274	46 883	45 541	-1 459	4,53 %
Liikevoitto	-22 202	-14 490	-20 345	-39 504	-60 181	-26 938	-7 712	
<i>Kustannusmassa</i>	1 182 133	1 156 884	1 093 212	1 054 442	1 010 908	948 230	25 249	3,99 %
<i>Ulkoistamisaste</i>	32,68 %	31,39 %	31,22 %	30,02 %	29,78 %	29,10 %		

Rahoitustoiminnan tulos oli ylöskirjauksista johtuen peräti lähes 60 meur parempi, mikä veti koko kaupungin nettotuloksen 17,6 meur plussalle

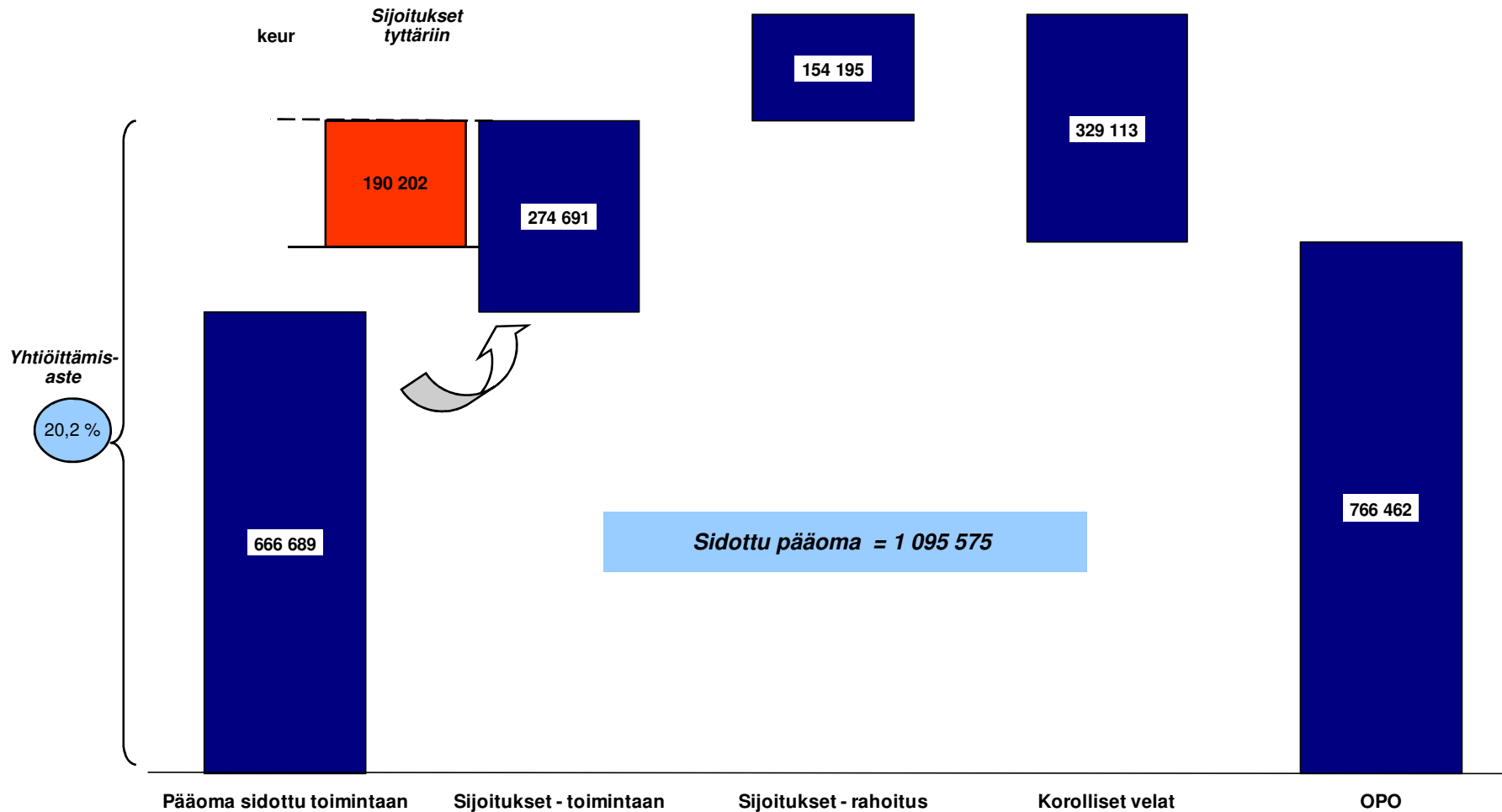
Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupungin tuloslaskelma	2009	2008	2007	2006	2005	2004	ERO 2009/08 -7 712	CAGR(5v)
Liikevoitto	-22 202	-14 490	-20 345	-39 504	-60 181	-26 938		
Korkotuotot	11 587	16 769	15 872	12 199	12 390	14 176	-5 182	-3,95 %
Muut rahoitustuotot	38 764	19 347	22 810	22 469	19 070	20 066	19 417	14,08 %
Korkokulut	-6 783	-15 376	-11 218	-7 262	-4 984	-4 540	8 593	8,36 %
Muut rahoituskulut	-3 764	-40 498	-9 549	-1 472	-2 577	-1 618	36 734	18,40 %
Netto korot	39 804	-19 758	17 915	25 934	23 899	28 084	59 562	
Arvon alentumiset	0	-3	-1304	0	-2866	0	1 301	
Netto tulos	17 602	-34 251	-3 734	-13 570	-39 148	1 146	53 151	
Poistoeron muutos	-5 616	-3 609	-14 405	266	-10 171	0	-2 007	
Varausten muutos	-1 267	4 435	8 934	0	10 685	0	-5 702	-100,00 %
Rahastojen muutos	-3 500	180	229	133	7	0	-3 680	-51,32 %
Varausten ja rahastojen muutos	-10 383	1 006	-5 242	399	521	0	-11 389	
Verot	0	0	0	0	0	0	0	
Tilikauden ylijäämä	7 219	-33 245	-8 976	-13 171	-38 627	1 146	41 762	

Turun kaupungin yhtiöittämisaste on korkea verrattuna moneen suurkaupunkiin – tämä johtuu ennen muuta siitä, että kaupungin energiatoiminta toimii yhtiömuodossa

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

31.12.2009

Turun kaupungin investoinnit olivat vuonna 2009 74 meur ja samalla tasolla kuin vuonna 2008 – nettoinvestoinnit nousivat kuitenkin 15 meur koska kaupunki markkinatilanteesta johtuen möi omaisuutta edellistä vuotta vähemmän

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

keur

Turun kaupunki			
Rahoituslaskelma	2009	2008	Delta
Vuosikate	72 801	23 188	49 613
Satunnaiset erät	778	0	778
Tulorahoituksen korjauserät	-8 701	-21 361	12 660
Toiminnan rahavirta	64 878	1 827	63 051
Investointimenot	-73 749	-73 270	-479
Rahoitusosuudet inv.menoihin	2 089	2 283	-194
Pysyvien vastaavien luovutustulot	9 064	23 757	-14 693
Investointien rahavirta	-62 596	-47 230	-15 366
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 282	-45 403	47 685
Antolainasaamisten lisäykset	-11	0	-11
Antolainasaamisten vähennykset	8 919	8 934	-15
Antolainauksen muutokset	8 908	8 934	-26
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100 000	45 000	55 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-59 001	-15 001	-44 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-47 908	-36 779	-11 129
Lainakannan muutokset	-6 909	-6 780	-129
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-990	1 136	-2 126
Vaihto-omaisuuden muutos	377	-1	378
Saamisten muutos	-10 155	706	-10 861
Korottomien velkojen muutos	-679	310	-989
Muut maksuvalmiuden muutokset	-11 447	2 151	-13 598
Rahoituksen rahavirta	-9 448	4 305	-13 753
Rahavarojen muutos	-7 166	-41 098	33 932

Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Turun kaupunki 2005-2009**
- **Turun kaupunkikonserni 2009**
- **Turun kaupunkikonserni - yhteenveto**

Turun kaupungin tytäryhtiötoiminta – *neljä laajempaa kokonaisuutta*

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupunki

Turun kaupungin konserni

2009

ARAVA		Omistus
1	2114 Koy Lehtolaakso	100,00 %
2	2133 TVT Asunnot Oy	100,00 %
3	2134 Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	56,70 %

KIINTEISTÖT		Omistus
1	2126 Koy Turun Monitoimihalli	80,90 %
2	2143 Koy Teollisuuskatu 20	100,00 %
3	2148 Koy Kupittaa Asemakulma	100,00 %
4	2149 Koy Lausteenpuisto	100,00 %
5	2117 Koy Paakkarlanpuisto Oy	66,70 %

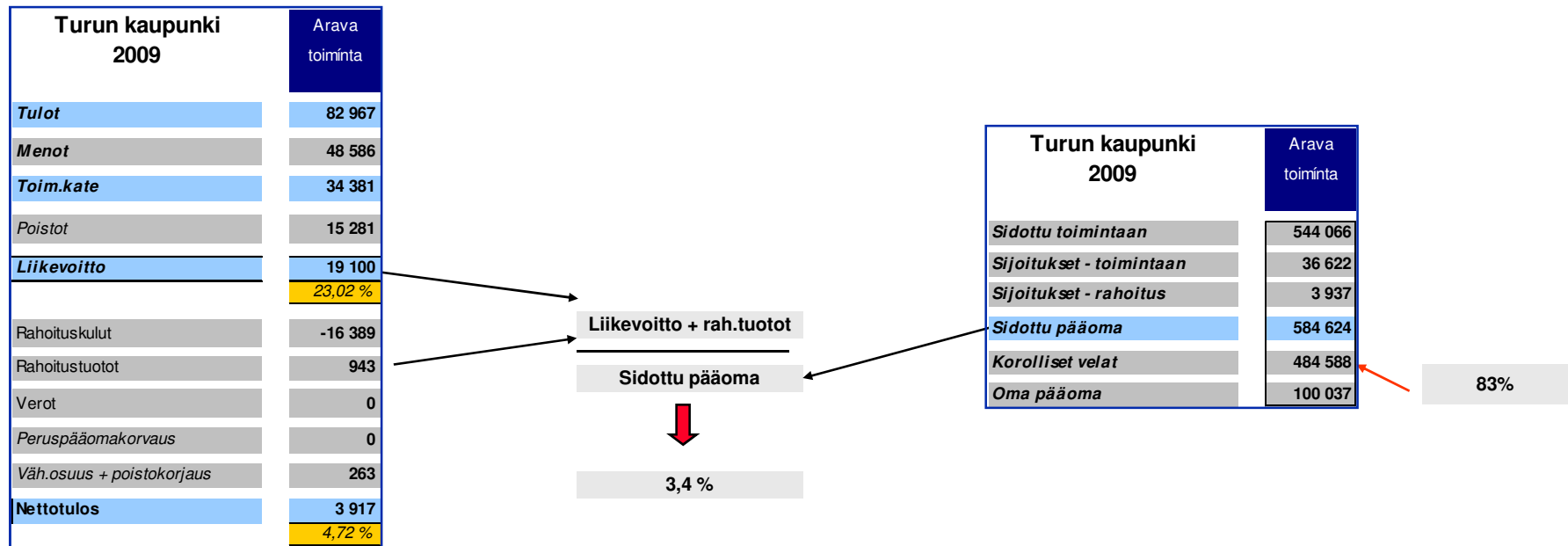
KUNTAYHTYMÄT		Omistus
1	42 Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin kuntayht	39,10 %
2	43 Varsinais-Suomen Liitto	41,50 %
3	44 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhty	30,40 %

LIIKETOIMINTAA HARJOITTAVAT		Omistus
1	2111 Eskelin pysäköintilaitos	99,80 %
2	2122 Oy Turku Energia	100,00 %
3	2123 Oy Turkuhalli Ab	67,30 %
4	2130 Myllykoti Oy	100,00 %
5	2131 Turun Seudun Vesi Oy	64,70 %
6	2144 Turku Science Park Oy Ab	96,10 %
7	2151 Pilot Turku Oy	64,90 %
8	2152 Turun Seudun Puhdistamo Oy	81,50 %
9	2153 Koneteknologiakeskus Oy	80,00 %
10	2154 Kupittaa Jäähalli Oy	100,00 %

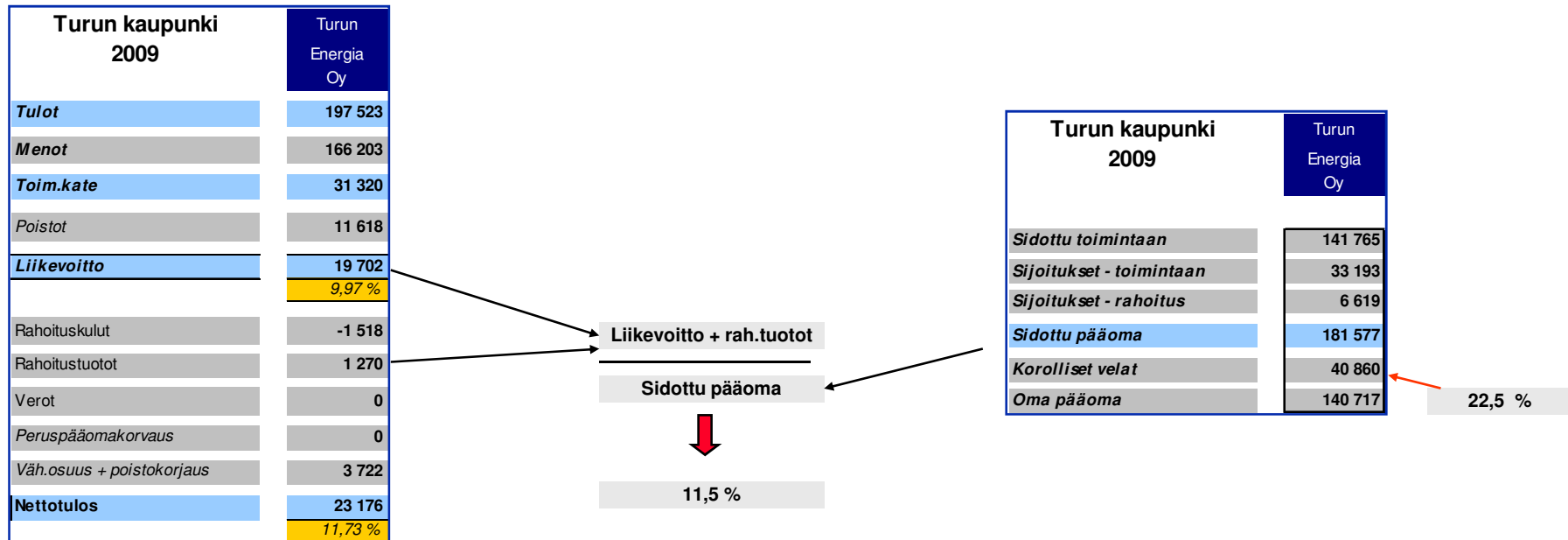
23 kpl = analyysin kohteen tässä raportissa

23 kpl = analyysin kohteen tässä raportissa

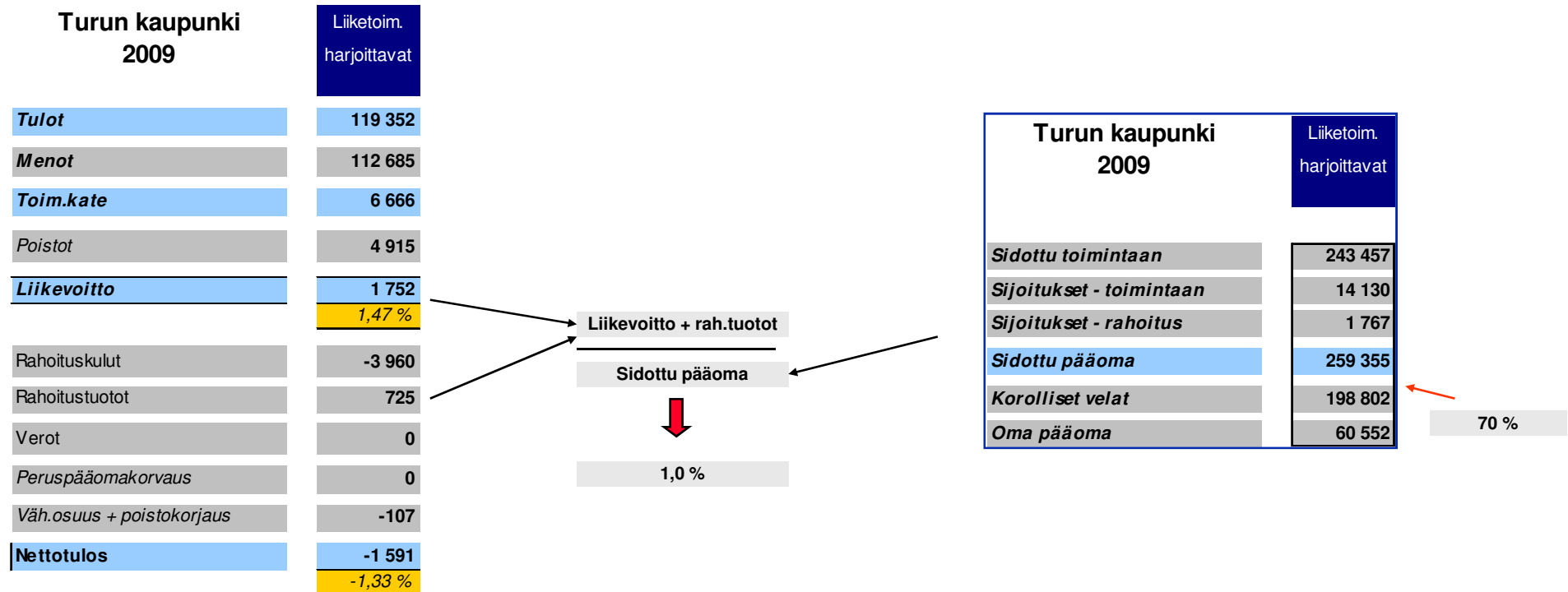
Ky Lehtolaakso, TVT Asunnot Oy, Parkalanpuisto ja Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy ovat vastuussa kaupungin sosiaalisesta kiinteistötoimesta

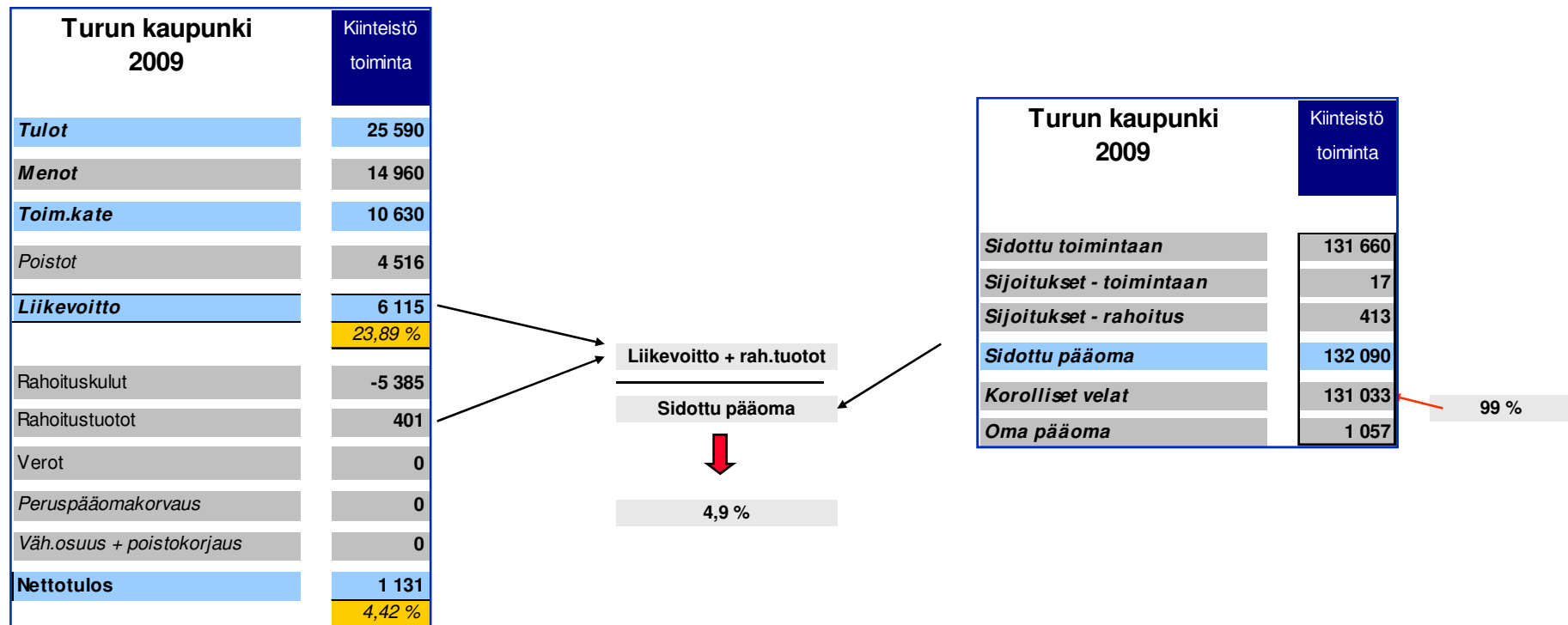
Turun kaupungin ”kruununjalokivi” on sen kokonaan omistama energiatoiminta – josta kaupunki tuloutti vuonna 2009 hyvät osingot

Omassa **liiketoiminnassaan** Turun kaupungilla on kiinni 259,4 meur - **sijoitetun pääoman tuotto on huono ja toiminta tekee tappiota**

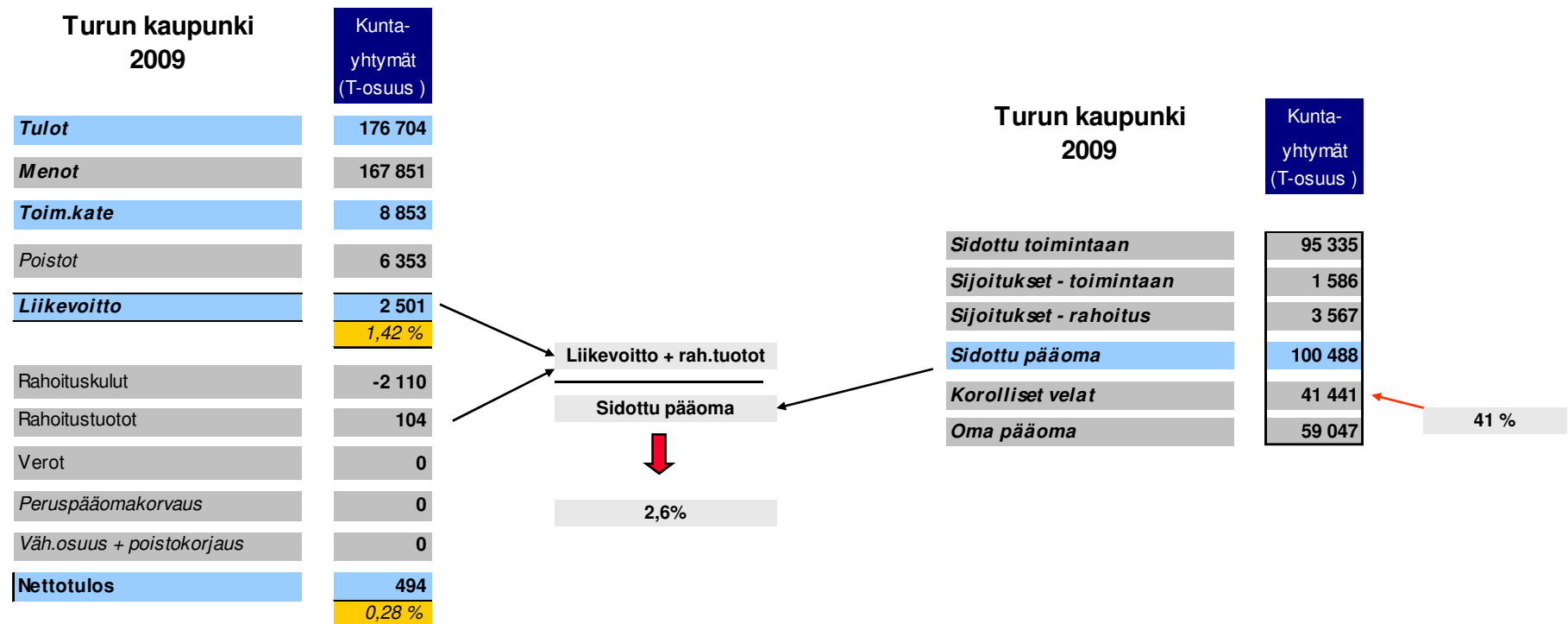
Kaupungin kiinteistötoiminta sitoo pääomia 132 meur edestä - sijoitetun pääoman tuotto on kohtuullisella tasolla

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Kaupunki on omistajana ainoastaan 3 aktiivisessa **kuntayhtymässä**, joiden toiminta on kuitenkin suhteellisen laajaa

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupungin konsernituloslaskelma – kaupunki teki konsernitasolla 27,0 meur voittoa

Turun kaupunki 2009	Perus kunta	Rahastot	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki	Arava toiminta	Turun Energia Oy	Liiketoim. harjoittavat	Kiinteistö toiminta	Kunta- yhtymät (T-osuus)	Eli- minoinnit	Turun Kaupunki (konserni)
Tulot	1 036 380	0	422 703	299 152	1 159 931	82 967	197 523	119 352	25 590	176 704	124 608	1 637 458
Menot	1 112 278	108	312 922	-299 152	1 126 156	48 586	166 203	112 685	14 960	167 851	-126 607	1 509 834
Toim.kate	-75 898	-108	109 781		33 775	34 381	31 320	6 666	10 630	8 853		127 624
Poistot	5 352	0	50 625		55 977	15 281	11 618	4 915	4 516	6 353	-1 807	96 852
Liikevoitto	-81 250	-108	59 156		-22 202	19 100	19 702	1 752	6 115	2 501		30 772
	-7,84 %		13,99 %		-1,91 %	23,02 %	9,97 %	1,47 %	23,89 %	1,42 %		1,88 %
Rahoituskulut	-8 415	-2 961	-3 500	-4 329	-10 547	-16 389	-1 518	-3 960	-5 385	-2 110	5 497	-34 412
Rahoitustuotot	69 421	9 911	2 624	31 605	50 351	943	1 270	725	401	104	-26 852	26 942
Verot	0	0	0		0	0	0	0	0	0		0
Peruspääomakorvaus			-27 276	-27 276	0	0	0	0	0	0		0
Väh.osuus + poistokorjaus						263	3 722	-107	0	0	69	3 946
Nettotulos	-20 244	6 842	31 004		17 602	3 917	23 176	-1 591	1 131	494		27 248
					1,52 %	4,72 %	11,73 %	-1,33 %	4,42 %	0,28 %		1,66 %

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

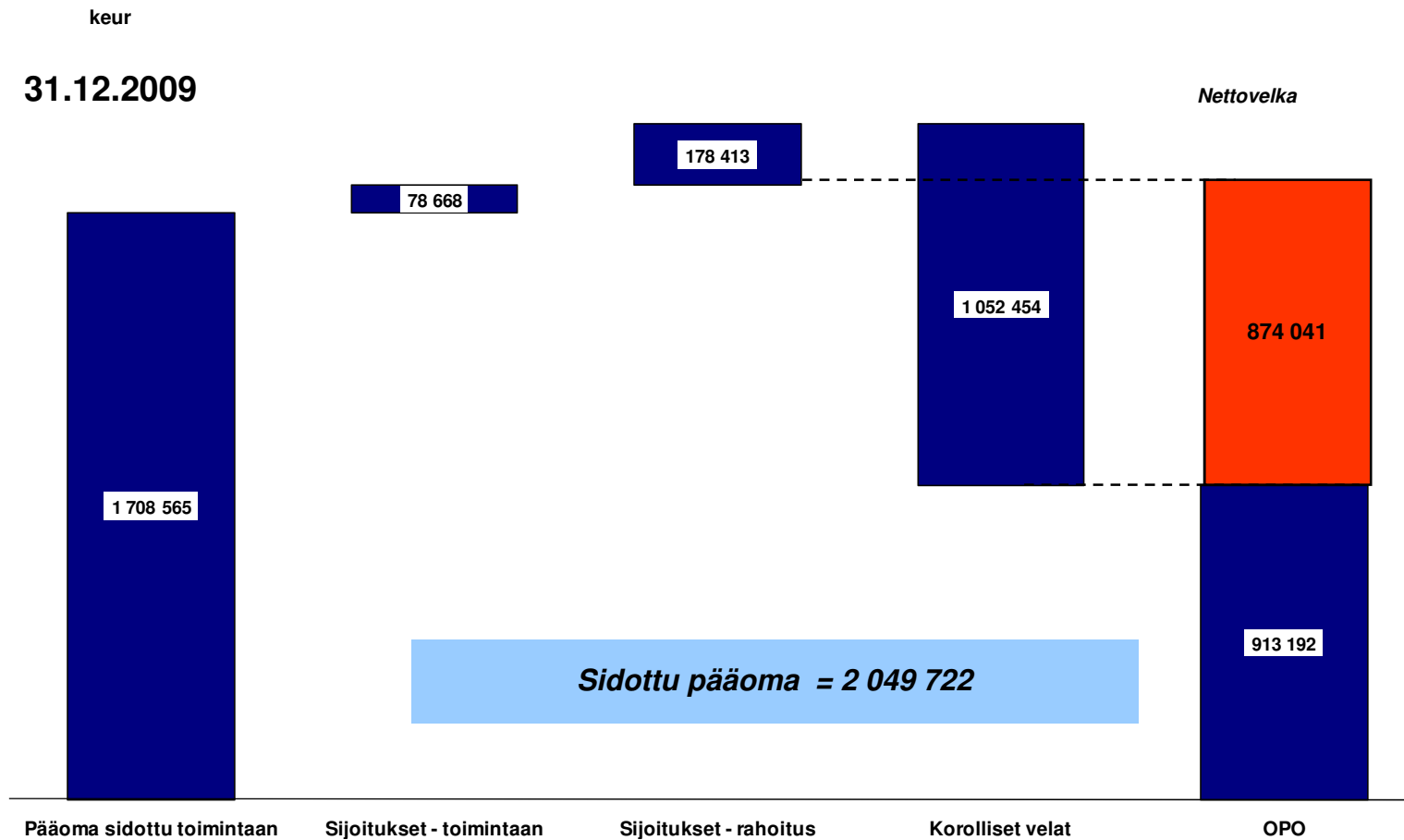
Turun kaupungin konsernin sidottu pääoma yli 2 mrd eur – tyttäriin on sidottu saman verran pääomia kuin itse kaupunkiin

Turun kaupunki 2009	Perus kunta	Rahastot	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki	Arava toiminta	Turun Energia Oy	Liiketoim. harjoittavat	Kiinteistö toiminta	Kunta- yhtymät (T-osuus)	Eli- minoinnit	Turun Kaupunki (konserni)
<i>Sidottu toimintaan</i>	-55 584	401	721 872		666 689	544 066	141 765	243 457	131 660	95 335	27 856	1 795 116
<i>Sijoitukset - toimintaan</i>	800 651	0	28 021	553 981	274 691	36 622	33 193	14 130	17	1 586	275 749	84 489
<i>Sijoitukset - rahoitus</i>	2 066	44 796	107 333	0	154 195	3 937	6 619	1 767	413	3 567	381	170 117
<i>Sidottu pääoma</i>	747 133	45 197	857 282		1 095 575	584 624	181 577	259 355	132 090	100 488	303 986	2 049 722
<i>Korolliset velat</i>	329 113	0	100 313	-100 313	329 113	484 588	40 860	198 802	131 033	41 441	124 270	1 101 566
<i>Oma pääoma</i>	418 020	45 197	756 969	-453 668	766 462	100 037	140 717	60 552	1 057	59 047	179 716	948 156

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupunkikonsernilla on nettovelkaa on 874 meur, josta 485 meur kiinni sosiaalisessa kiinteistötoiminnassa

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupunkikonsernin investoinnit olivat vuonna 2009 232 meur, siitä peräti 158 meur (68 %) investoinneista tehtiin kaupungin tyttäriin.

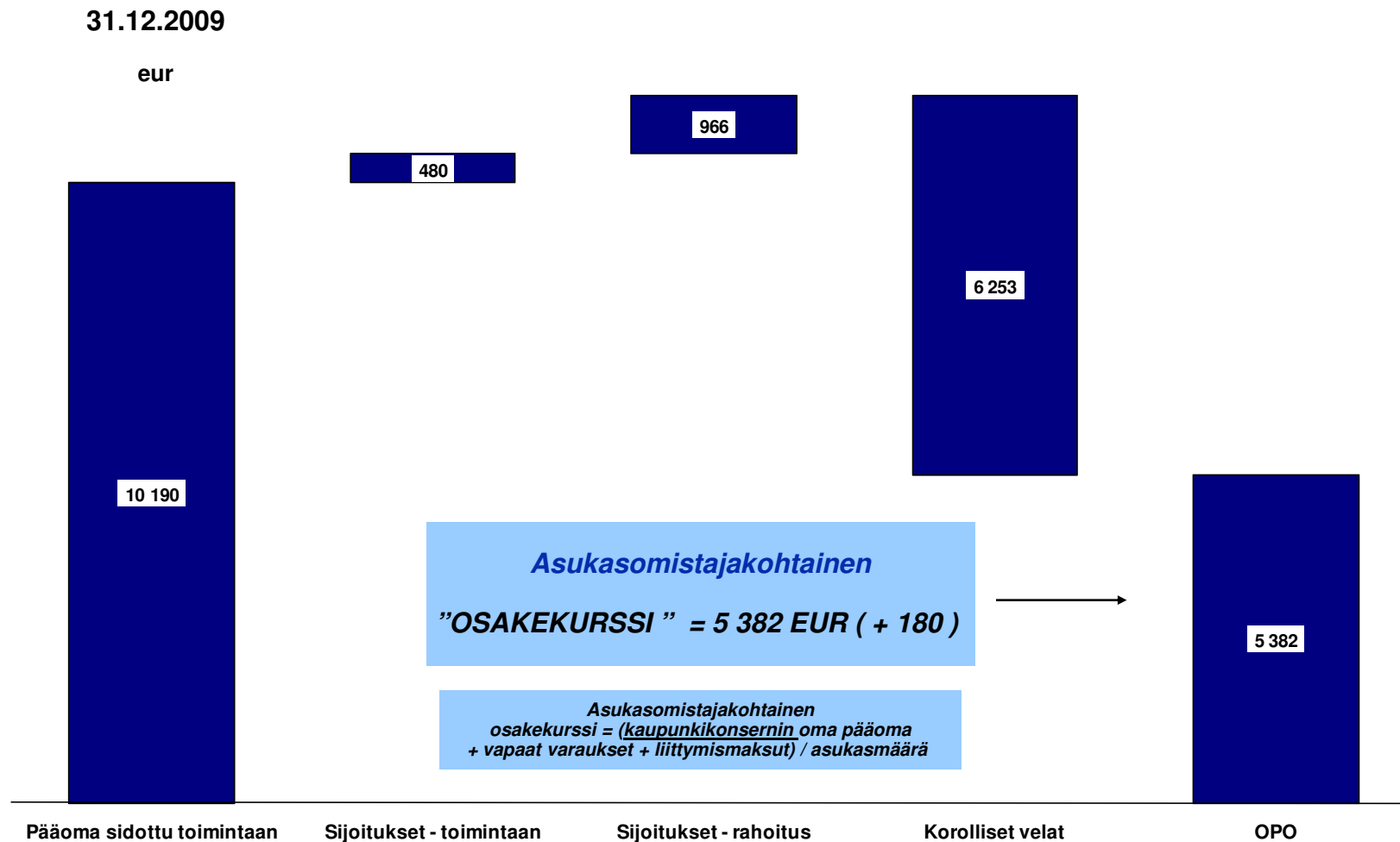
Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupunkikonserni				Delta
Rahoituslaskelma	2009	2008	Delta	Konserni vs kaupunki
Vuosikate	123 373	69 489	53 884	50 572
Satunnaiset erät	778	0	778	0
Tulorahoituksen korjauserät	-11 448	-25 197	13 749	-2 747
Toiminnan rahavirta	112 703	44 292	68 411	47 825
Investointimenot	-232 155	-202 403	-29 752	-158 406
Rahoitusosuudet inv.menoihin	2 101	2 389	-288	12
Pysyvien vastaavien luovutustulot	46 001	64 777	-18 776	36 937
Investointien rahavirta	-184 053	-135 237	-48 816	-121 457
Toiminnan ja investointien rahavirta	-71 350	-90 945	19 595	-73 632
Antolainasaamisten lisäykset	-871	-2 932	2 061	-860
Antolainasaamisten vähennykset	38	569	-531	-8 881
Antolainauksen muutokset	-833	-2 363	1 530	-9 741
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	203 783	67 203	136 580	103 783
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-155 355	-33 603	-121 752	-96 354
Lyhytaikaisten lainojen muutos	589	-2 924	3 513	48 497
Lainakannan muutokset	49 017	30 676	18 341	55 926
Oman pääoman muutokset	8 307	0	0	8 307
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-880	1 108	-1 988	110
Vaihto-omaisuuden muutos	637	-408	1 045	260
Saamisten muutos	11 630	-9 575	21 205	21 785
Korottomien velkojen muutos	-4 815	12 716	-17 531	-4 136
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 572	3 841	2 731	18 019
Rahoituksen rahavirta	63 063	32 154	22 602	64 204
Rahavarojen muutos	-8 287	-58 791	42 197	-9 428

Valtion osuus

Turun kaupungin tytäryhteisöjen kassavirta v. 2009
(=konsernin kassavirta – kaupungin kassavirta)

Turun *asukasomistajan* nettovarallisuus oli vuoden 2009 lopussa 5 382 eur – **korollisia velkoja on 6 253 eur/asukas** kaupunkikonsernitasolla

B&MANs Yhteenveto

Turun kaupunkikonserni vuonna 2009

Turun kaupunkikonserni – *Yhteenvedo (1/3)*

Toiminnan peruslähtökohdat ennallaan: Turku on Helsingin ja Tampereen kanssa samassa veneessä

- Turku ei ole immuuni demografian ja talouden rakennemuutoksen realiteeteille, jotka muokkaavat kuntatalouden toimintaympäristöä. Myös Turku on kehittynyt aikojen saatossa tavalla, joka muistuttaa kahden muun Suomen vanhan kaupungin – **Helsingin ja Tampereen** - kehitystä.
- Talouden toimialarakenne näissä kolmessa kaupungissa on osin vielä perinteisen ja hiljaksen taantuvan raskaan teollisuuden leimaamaa. Palveluihin, kauppaan ja logistiikkaan nojaavan toiminnan kehitys on suuntautunut lähikaupunkeihin. Lähikunnat ovat kehittäneet omia ”liikeideoitaan” omista lähtökohdistaan, eikä kuntaliitos ”vanhan suuren kaupungin” kanssa ole niiden näkökulmasta useinkaan kovin houkutteleva.
- Kaikki nämä kolme kaupunkia ovat vuosien mittaan asukkaitaan verottamalla keränneet mittavia omia pääomia.
- Yhdessäkään näistä kaupungeista ei asunto- ja tonttipolitiikka ole kyennyt vastaamaan työssä käyvien lapsiperheiden asuntojen kysyntään, ja kaupungit menettävät näin työikäistä ja nuorta väestöä lähikuntiin. Vanhempaa väestöä jää asumaan keskustaan, tai muuttaa ulkopuolelta näihin kaupunkeihin, mikä vääristää demografiaa entisestään.
- Turun kaupungin väkiluku näyttää vakiintuneen kovin pieneen 100–200 asukkaan vuotuisen kasvuun, mutta väestö on ikääntymässä, mikä näkyy selvästi sosiaali- ja terveysmenojen kasvuvauhdissa ja myös verotulojen/asukas laskussa (joka taas näkyy parhaiten myös Turun maksamien valtionosuusjärjestelmän **tasausvero**- summien laskusta).
- Paikallisten kuntaliitoshankkeiden ajamisen sijaan tai sen lisäksi myös valtion tulisi edistää hankkeita, joissa samankaltaisissa tilanteissa olevat kaupungit, sijainnista riippumatta, pyrkisivät yhdistämään voimavaransa ja rakentamaan yhteisiä toimintamalleja – kukin luonnollisesti ratkaisuja omiin tarpeisiinsa räätälöiden.

Turun kaupunkikonserni – *Yhteenveto (2/3)*

Turku on taas petrannut viime vuosista

- Turun kaupungin taloutta leimasi pitkään kaksi trendiä: tulot vähenivät ja menot kasvoivat. Viime vuosina laiva on alkanut hitaasti kääntyä: tulopuoli on alkanut kohentua ja kustannuskehityskään ei ole enää lähes hallitsematonta.
- Menojen kasvu on edelleen suurelta osin ikäsidonnaista. Kaupungilla on lähikuntiin verrattuna paljon enemmän iäkkäitä asukkaita ja ennusteet viittaavat siihen, että Turku ikääntyy lähikuntia paljon nopeammin. Työikäisten muutto naapurikuntiin sekä raskaan teollisuuden rakennemuutokset leikkaavat tuloja. Korvaavat palvelualan uudet työpaikat syntyvät Turun sijaan enenevässä määrin naapurikuntiin.
- Turun *perustoiminnan* liikevoitto vuonna 2009 oli 81 meur negatiivinen. Liikelaitostoiminta vetää Turun *kaupungin* nettotulosta kuitenkin reilusti ylöspäin, ja nettotulos olikin vuonna 2009 17,6 meur plussalla. Viime vuonna tulopuolta korjasi muun muassa se, että kuntien ja valtion välistä yhteisöveron jakosuhdetta muutettiin kuntien eduksi aina vuoteen 2011 saakka. Lisäksi kunnallisveroissa oli rytmihäiriötä: Turku sai viime vuonna verotuloja, jotka kohdistuivat vuodelle 2008. Kaupunki kirjasi sijoituksistaan myös arvonalautuksia.
- Kaupunkikonserni teki 10 meur parempaa tulosta kuin emokaupunki. Tämä tarkoittaa, että tytäryhtiötoiminta oli voitollista. Kun konsernitulos ei ole nollassa - ilman kirjanpidollisia eriä - tarkoittaa se myös sitä, että vuoden 2008 veroprosentti (18 %) oli mitoitettu liian korkeaksi – yksi veroäyri toi kaupungin kassaan juuri 27 meur.
- Turun konsernitason poistot olivat tarkastelussa lähes 97 meur. Samalla kun todellinen nettotulos on konsernissa positiivinen, tarkoittaa tämä kassavirtamielessä sitä, että kaupunki pystyy konsernitasolla 97 meur ylläpitoinvestointeihin. Kun konsernin investoinnit (232 meur) ovat poistoja suuremmat (erotus 135 meur vuonna 2009), niin kaupungin on joko rahoitettava näitä omalla tulo-rahoituksellaan tai otettava uutta lainaa. Tulorahoitus oli vuonna 2009 konsernitasolla hyvällä 112,7 meur tasolla. Samalla kaupunkikonserni möi omaisuutta 46 meur edestä – eli kokonaisrahoitustarve oli 71 meur. Kaupunkikonserni otti 49 meur edestä uutta lainaa, uutta omaa pääomaa kertyi tyttäriin 8 meur edestä ja käyttö-pääomia vapautettiin 7 meur ja loput varoista otettiin kertyneistä kassavaroista (8 meur).
- Kulunut vuosi oli kuitenkin Turulle paljon edellisiä vuosia parempi. Muiden Suomen suurten kaupunkien tapaan Turkukaan ei ollut millään tavoin valmistautunut talouskriisiin mutta reagoi nopeasti ja onnistui kustannussäästö-hankkeissaan erinomaisesti.

Turun kaupunkikonserni – *Yhteenvedo (3/3)*

Turun asukasomistaja ?

- Tilanteessa, missä kaupungit ovat organisoineet toimintojaan hyvin eri tavoin, ovat yhtäältä *nettotulos konsernitasolla*, ja toisaalta *nettovarallisuus/asukas* esimerkkejä mittareista, joilla voidaan eliminoida osa kuntakonsernien välisistä vertailukelpoisuusongelmista. Muitakin vertailukelpoisia mittareita ovat esim. käyttöomaisuuden kirjanpito- vs. markkina-arvot.
- Turun *asukasomistajan* nettovarallisuus (kaupunkikonsernin koko oma pääoma / asukas = " *osakekurssi* ") vuoden vaihteessa 2009 oli 5 382 eur (+ 180 eur edellisestä vuodesta).
- FCG Efekon tekemän kyselyn mukaan turkulaiset asukasomistajat eivät luota päätöksentekijöihinsä, ja kokevat vaikuttamisen mahdollisuutensa huonoiksi. He myös katsovat, että Turun taloutta hoidetaan huonosti. Onko Turussa sittenkin panostettu liian vähän peruspalveluun, ja satsattu liikaakin (sinänsä tärkeisiin) kulttuurihankkeisiin?
- Kaupungin sateenvarjon alla on osallistuttu ja yhä mennään mukaan liian moneen erityyppiseen toimintaan, joissa kaupungilla (asukasomistajien edustajilla) ei kuitenkaan ole riittävää osaamista. Energiatoiminnassa piilee paljon taloudellisia arvoja joita kaupunki voi tarvittaessa realisoida. Talouden elvyttyä tätä on jälleen kerran viisasta arvioida. Saadut varat voitaisiin Espoon kaupungin tavoin rahastoida ja käyttää peruspalveluiden kehittämiseen.
- Kasvuinvestoinnit (konsernin investoinnit – poistot) olivat siis Turussa 135 meur. Kun 1 kunnallisveroprosentti toi kaupungin kassaan 27 meur, niin 13,00 % veroprosentti olisi riittänyt rahoittamaan toiminnan ja ylläpitoinvestoinnit.
- Turun kaupungin talous pyöri viime vuonna monen vuoden jälkeen plussalla, ja suunta on vuodesta 2005 alkaen ollut ylöspäin. Turulla kaupungilla on omaisuutta mutta pääomia jätetään edelleen laiskalle tuotolle kaupungin eri yksiköihin.
- Turun talous on viime vuosina mennyt parempaan suuntaan. Kehitys kielii siitä, että toisinaan esiintuotu alueellinen kuntaliitos ei välttämättä edistäisi parempaa taloudenpitoa Turun seudun kunnissa. Nykyisen Paras-hankkeen jäykkyydet ja kokonaisuuden laajeneminen hallitsemattoman suureksi voisivat sitä vastoin suistaa Turun hyvän kehityksen raiteiltaan ja johtaa "Suur-Turun" vaikeisiin ongelmiin.
- Seuraava askel kehityksen polulla Turulla on toimintansa nykyistä parempi integrointi ympäröivään palvelusektoriin. Ikääntyvä väestö edellyttää – ja tarjoaa samalla mahdollisuuden – uusien luovien palvelumallien käyttöönotolle ja palvelusektorin kehityksen vauhdittamiselle.

LIITE

Konserniverailu kaupungin tuloslaskelmaan

Tytär- ja kuntayhtymätoiminnasta konsolidoituu 477,5 meur liikevaihtoa – katso sivu 21

Turun Kaupungin konsernituloslaskelma 2009	Konserni 2009	Kaupunki 2009	Delta (Konserni vs Kaupunki)
<i>Myyntituotot</i>	516 557	130 448	386 109
<i>Maksutuotot</i>	57 228	50 697	6 531
<i>Tuet ja avustukset</i>	36 159	31 847	4 312
<i>Vuokratuotot</i>	29 668	32 346	-2 678
<i>Muut tuotot</i>	17 944	13 600	4 344
Toimintatuotot	657 556	258 938	398 618
Valmistus omaan käyttöön	112 947	32 553	80 394
<i>Verotulot</i>	573 003	574 488	-1 485
<i>Valtionosuudet</i>	293 174	293 174	0
Verot ja valtionosuudet	866 177	867 662	-1 485
<i>Satunnaiset tuotot</i>	778	778	0
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	0
Myyntivoitot/tappiot	778	778	0
" Liikevaihto "	1 637 458	1 159 931	477 527

.. toimintakustannuksia yhteensä 383,7,2 meur ja poistoja 40,9 meur edestä – eli yhteensä 424 meur – ulkoistusaste laskee konsernitasolla kun konsernin sisäinen myynti on eliminoitu

Turun Kaupungin konsernintuloslaskelma 2009	Konserni 2009	Kaupunki 2009	Delta (Konserni vs Kaupunki)
" Liikevaihto "	1 637 458	1 159 931	477 527
<i>Palkat ja palkkiot</i>	526 548	419 760	106 788
<i>Eläkekulut</i>	130 614	107 030	23 584
<i>Muut hlö sivukulut</i>	35 079	28 553	6 526
Henkilöstökulut yhteensä	692 241	555 343	136 898
Palvelujen ostot	351 285	386 309	-35 024
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	314 573	67 060	247 513
Avustukset	69 426	70 281	-855
Vuokrakulut	39 833	37 560	2 273
Muut toimintakulut	42 476	9 603	32 873
Toiminnankustannukset	1 509 834	1 126 156	383 678
Toimintakate	127 624	33 775	93 849
Poistot	96 852	55 977	40 875
Liikevoitto	30 772	-22 202	52 974
<i>Korkotuotot</i>	8 695	11 587	-2 892
<i>Muut rahoitustuotot</i>	18 247	38 764	-20 517
<i>Korkokulut</i>	-30 177	-6 783	-23 394
<i>Muut rahoituskulut</i>	-4 235	-3 764	-471
Netto korot	-7 470	39 804	-47 274
<i>Arvonalentumiset</i>	-51	0	-51
<i>Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta</i>	3 997	0	3 997
Netto tulos	27 248	17 602	9 646

Esim:
kuntayhtymä
ostot ovat
konsernin
"sisäisiä "

Kustannusmassa
Ulkoistamisaste

1 606 686
21,86 %

1 182 133
32,68 %

424 553

... nettokorot ovat konsernitasolla 49,3 meur korkeammat ja nettotulosta kertyy tytär- ja kuntayhtymätoiminnasta 9,2 meur - eli konsernin tulos on tämän summan verran positiivisempi kuin kaupungin

Turun Kaupungin konsernintuloslaskelma 2008	Konserni	Kaupunki	Delta (Konserni vs Kaupunki)
Liikevoitto	43 580	-14 490	58 070
<i>Korkotuotot</i>	18 600	16 769	1 831
<i>Muut rahoitustuotot</i>	7 258	19 347	-12 089
<i>Korkokulut</i>	-47 902	-15 376	-32 526
<i>Muut rahoituskulut</i>	-47 034	-40 498	-6 536
Netto korot	-69 078	-19 758	-49 320
Arvon alentumiset	-1	-3	2
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	522	0	522
Netto tulos	-24 977	-34 251	9 275
<i>Poistoeron muutos</i>	-6 084	-3 609	-2 475
<i>Varausten muutos</i>	469	4 435	-3 966
<i>Rahastojen muutos</i>	180	180	0
Varausten ja rahastojen muutos	-5 434	1 006	-6 440
Vähennistöosuudet	-1 330	0	-1 330
Tilikauden ylijäämä	-31 741	-33 245	1 505

Tytöt ja kuntayhtymät sitovat toimintaansa 870,1 meur

Turun kaupunkikonserni	2009	Kaupunki	Delta (Konserni vs Kaupunki)	
<i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	34 925	20 583	-4 626	
<i>Rahoitus arvopaperit</i>	135 192	133 612	28 844	
Kassa	170 117	154 195	24 218	
<i>Sijoitukset</i>	84 489	274 691	-196 023	← Tytär- ja Kuntayhtymä-sijoitukset
Sijoitukset	84 489	274 691	-196 023	
Käyttöpääoma	-162 933	-76 609	-81 598	
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	10 293	3 326	3 944	
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	1 947 756	739 972	1 119 530	
Käyttöomaisuus	1 958 049	743 298	1 123 474	← Tytär- ja Kuntayhtymä-käyttöomaisuus
Sidottu pääoma	2 049 722	1 095 575	870 071	

... rahoitettu pääosin (83 %) velkarahalla ja siitä siis 485 meur on peräisin kaupungin sosiaalisesta vuokratoiminnasta

Turun kaupunkikonserni	2009	Kaupunki	Delta (Konserni vs Kaupunki)
<i>Oma pääoma</i>	777 892	710 498	53 923
<i>Vap.varaukset/poistoero</i>	129 145	43 106	67 220
<i>Liittymismaksut</i>	41 119	12 858	25 587
OPO	948 156	766 462	146 730
<i>JVK</i>	100 000	100 000	-100 000
<i>Lainat - rah.laitokset</i>	405 158	134 963	289 065
<i>Lainat - julk</i>	236 017	0	244 555
<i>Lainat muilta luotonantajilta</i>	360 391	94 150	289 721
Korolliset velat	1 101 566	329 113	723 341
Sidottu pääoma	2 049 722	1 095 575	870 071